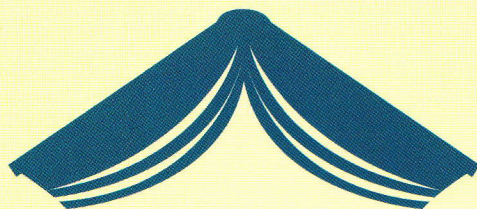

Libris

Respect pentru oameni și cărți

art
educațional

Mihail Stan
Florin Ioniță
Marilena Lascăr

EVALUARE
NAȚIONALĂ
LIMBĂ ȘI LITERATURA
ROMÂNĂ

2017

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Mihail Stan
Florin Ioniță
Marilena Lascăr

*Limba și
literatura
română*

Evaluare Națională 2017

Prezentă carte este distinctă pe piața cărții de profil, pe care o propune, adaptată literii și spiritului programului pentru Evaluarea Națională 2017. Metoda este proiectată să rezolve cele două întrebări esențiale pe care și le pune fiecare candid la examen: „Ce trebuie să știu?” și „Cum trebuie să fac?”

Această se bazează pe esențializarea conținuturilor prezente în practica școlară (modelare, descoperire, aplicare) și necesar echilibrul între învățarea și aplicarea cunoștințelor și învățarea creativă (creativitate, gândire critică, comunicare și colaborare).

Astfel, cartea nouă este un ghid pentru de pregătire individuală. Partea I a cărții („Ce trebuie să știu?” „Cum trebuie să fac?”) conține conținuturile fundamentale (noțiuni de construcție a comunicării gramaticale, noțiuni de teorie literară), structurile-tip ale unor răspunsuri complexe, modele de rezolvare și peste 100 de aplicații pe teme din literatura română și nonliterară, precum și răspunsurile, explicațiile și baremele. Partea a II-a conține 40 de modele de teste pentru proba scrisă (după modelele oferite de C.N.E.E.), precum și baremele și sugestiile de răspuns ale acestora.

Autorii, specialiști cu vastă experiență în proiectarea și administrarea Evaluării Naționale, vă urează, dragi elevi, mult succes în pregătirea voastră activă, riguroasă și eficientă pentru anul 2017 a probei scrise de limba și literatura română.

Grup Editorial Art
Telefon:
0756.166.770
0744.634.719

ART
Grup Editorial

Respect pentru oameni și cărți	5
Calendarul de desfășurare a Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a în anul școlar 2016 – 2017	6
PARTEA I	
• „CE TREBUIE SĂ ȘTIU?“, „CUM TREBUIE SĂ FAC?“ – sinteze și aplicații	9
I. Fonetică	9
A. Sunet. Literă. Corespondența dintre litere și sunete	9
B. Vocale. Semivocale. Diftongi. Triftongi. Hiat	10
C. Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe	11
<i>Aplicații I. Fonetică</i>	14
II. Lexic/vocabular	14
A. Cuvântul	14
B. Sensul cuvântului și contextul	15
C. Mijloacele de îmbogățire a vocabularului	16
C.1. Derivarea	16
C.2. Compunerea	20
C.3. Conversiunea	21
D. Sinonime, antonime, omonime, paronime	23
D.1. Sinonime	23
D.2. Antonime	24
D.3. Omonime	25
D.4. Paronime	25
E. Greșeli de exprimare. Cacofonia. Pleonasmul	26
<i>Aplicații II. Lexic/vocabular</i>	27
III. Morfosintaxă	29
A. Observații asupra substantivului	29
B. Conversiunea pronumelui în adjectiv pronominal	32

C. Numeralul. Valori de întrebuintare morfologică	34
D. Verbele copulative	35
E. Prepoziția și locuțiunea prepozițională	36
F. Conjunția și locuțiunea conjuncțională	37
F.1. Conjunții și locuțiuni conjuncționale coordonatoare	37
F.2. Conjunții și locuțiuni conjuncționale subordonatoare	38
G. Adverbele și locuțiunile adverbiale predicative	39
H. Funcțiile sintactice ale verbelor la moduri nepersonale	40
I. Expansiunea și contragerea	41
J. Observații asupra subiectului	43
K. Observații asupra atributului	46
L. Observații asupra subordonatei predicative	50
M. Observații asupra unor complemente	51
M.1. Complementele necircumstanțiale	51
M.2. Complementele circumstanțiale	53
N. Construcții de fraze	55
<i>Aplicații III. Morfosintaxă</i>	56
IV. Lectură și noțiuni de teorie literară	58
A. Textul literar și textul nonliterar	58
B. Despre cum se citește un text literar sau nonliterar	60
C. Cerințe și răspuns. Înțelegerea baremului	61
D. Despre principalele moduri de expunere	63
D.1. Descrierea	64
D.2. Narațiunea. Opera epică	65
D.3. Dialogul	68
E. Despre eul liric	69
<i>Aplicații IV. Noțiuni de teorie literară</i>	71
F. Redactarea diferitelor tipuri de texte. Rezumatul. Caracterizarea unui personaj. Textul descriptiv. Textul narativ. Textul de tip argumentativ	74
F.1. Rezumatul	75
<i>Aplicații IV. Rezumatul</i>	76
F.2. Caracterizarea unui personaj	80
<i>Aplicații IV. Caracterizarea personajului</i>	81
F.3. Redactarea unui text descriptiv	83
<i>Aplicații IV. Textul descriptiv</i>	85
F.4. Redactarea unui text narativ	86
<i>Aplicații IV. Textul narativ</i>	87
F.5. Redactarea unui text de tip argumentativ	88
<i>Aplicații IV. Textul argumentativ</i>	89
G. Genuri literare. Opera lirică, epică și dramatică	90
G.1. Genul liric	90
<i>Aplicații IV. Genul liric</i>	92

G.2. Genul epic	94
<i>Aplicații IV. Genul epic.</i>	96
G.3. Genul dramatic	98
<i>Aplicații IV. Textul dramatic</i>	101
H. Specii literare studiate. Doina. Balada. Basmul. Pastelul. Fabula. Schița. Nuvela. Romanul	104
H.1. Doina (populară)	104
<i>Aplicații IV. Doina</i>	106
H.2. Balada populară	108
<i>Aplicații IV. Balada populară</i>	111
H.3. Basmul popular	113
<i>Aplicații IV. Basmul popular</i>	115
H.4. Pastelul	117
<i>Aplicații IV. Pastelul.</i>	120
H.5. Fabula	122
<i>Aplicații IV. Fabula.</i>	124
H.6. Schița	126
<i>Aplicații IV. Schița</i>	128
H.7. Nuvela	131
H.8. Romanul	133
I. Semnificația titlului	134
<i>Aplicații IV. Semnificația titlului</i>	137
J. Mesajul/Semnificația mesajului	138
<i>Aplicații IV. Mesajul/Semnificația mesajului.</i>	140
• BAREME ȘI RĂSPUNSURI	143

PARTEA A II-A

• MODELE DE SUBIECTE (40 de variante)	149
• BAREME DE CORECTARE ȘI DE NOTARE	263

ANEXE

Evaluarea Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a (anul școlar 2015 – 2016). Subiect și barem.	339
Programa pentru disciplina Limba și literatura română, Evaluarea Națională pentru elevii clasei a VIII-a – 2017.	345

I. FONETICĂ

A. SUNET. LITERĂ. CORESPONDENȚA DINTRE LITERE ȘI SUNETE

1. Alfabetul limbii române are 31 de litere (9 litere-vocale: a, â, ä, e, i, o, u, y, dintre care literele-vocale: e, i, o, u, y pot fi și semivocale).

PARTEA I

2. Litera e poate fi vocală, semivocală sau literă ajutătoare:

– când este vocală, se scrie și se pronunță ca atare (*scrie, binecunoscut, diplomaț...*);
– este vocală nesilabică/„r” șoptit atunci când este folosită ca literă finală: *azi, ieri, cârți, căți, hăuși, însuși, totuși* etc. sau când apare în elementele de compunere: *cătești-, fiești-, oarești-, ori-* + consoană: *căteșitral, fieșicare, oareșicare, orice, oricând, oricui...*);

• „CE TREBUIE SĂ ȘTIU?“,
• „CUM TREBUIE SĂ FAC?“ –

– când este semivocală, apare în diftongi (*iar, ieș, iubeș, ai, cepii, vâzu...*) sau în trifongi (*cycloane, mi du trimis...*);

– ca literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero, poate apărea în grupurile: *ci, gi, ghi, ghi*, când grupurile sunt terminate de o vocală (cior, ciur, Giurgiu, ciur, ghișă...);

sinteze și aplicații

– ca literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero, poate apărea în grupurile: *ci, gi, ghi, ghi*, când grupurile sunt terminate de o vocală (cior, ciur, Giurgiu, ciur, ghișă...);

• BAREME ȘI RĂSPUNSURI

– ca literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero, poate apărea în grupurile: *ci, gi, ghi, ghi*, când grupurile sunt terminate de o vocală (cior, ciur, Giurgiu, ciur, ghișă...);

– ca literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero, poate apărea în grupurile: *ci, gi, ghi, ghi*, când grupurile sunt terminate de o vocală (cior, ciur, Giurgiu, ciur, ghișă...);

– ca literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero, poate apărea în grupurile: *ci, gi, ghi, ghi*, când grupurile sunt terminate de o vocală (cior, ciur, Giurgiu, ciur, ghișă...);

– ca literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero, poate apărea în grupurile: *ci, gi, ghi, ghi*, când grupurile sunt terminate de o vocală (cior, ciur, Giurgiu, ciur, ghișă...);

– ca literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero, poate apărea în grupurile: *ci, gi, ghi, ghi*, când grupurile sunt terminate de o vocală (cior, ciur, Giurgiu, ciur, ghișă...);

– ca literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero, poate apărea în grupurile: *ci, gi, ghi, ghi*, când grupurile sunt terminate de o vocală (cior, ciur, Giurgiu, ciur, ghișă...);

– ca literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero, poate apărea în grupurile: *ci, gi, ghi, ghi*, când grupurile sunt terminate de o vocală (cior, ciur, Giurgiu, ciur, ghișă...);

– ca literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero, poate apărea în grupurile: *ci, gi, ghi, ghi*, când grupurile sunt terminate de o vocală (cior, ciur, Giurgiu, ciur, ghișă...);

– ca literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero, poate apărea în grupurile: *ci, gi, ghi, ghi*, când grupurile sunt terminate de o vocală (cior, ciur, Giurgiu, ciur, ghișă...);

– ca literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero, poate apărea în grupurile: *ci, gi, ghi, ghi*, când grupurile sunt terminate de o vocală (cior, ciur, Giurgiu, ciur, ghișă...);

– ca literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero, poate apărea în grupurile: *ci, gi, ghi, ghi*, când grupurile sunt terminate de o vocală (cior, ciur, Giurgiu, ciur, ghișă...);

„CE TREBUIE SĂ ȘTIU?“, „CUM TREBUIE SĂ FAC?“ – sinteze și aplicații

I. FONETICĂ

A. SUNET. LITERĂ. CORESPONDENȚA DINTRE LITERE ȘI SUNETE

1. Alfabetul limbii române are 31 de litere (9 litere-vocale: *a, ă, â, e, i, î, o, u, y*, dintre care literele-vocale: *e, i, o, u, y* pot fi și semivocale, și 22 de litere-consoane).

2. Litera *e* poate fi vocală, semivocală sau literă ajutătoare:

– când este vocală, se scrie și se pronunță ca atare (*ele, element, electoral, eminent...*) sau transcrie diftongul *ie* (se scrie *e* și se pronunță *ie* în cuvinte de tipul: *el, ele, este, ești...*);

– când este semivocală, se scrie și se pronunță *e* (*avea, beat, citea...*) sau se scrie *e* și se pronunță *i* (*aceea, ea, însinuează...*);

– ca literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero, apare în grupurile: *ce, ge, che, ghe* + vocala *a* (*ceapă, geam, cheamă, veghea...*; *e + a* nu formează un diftong).

3. Litera *i* poate fi vocală, vocală nesilabică/„*i*“ șoptit, semivocală sau literă ajutătoare:

– când este vocală, se scrie și se pronunță ca atare (*aripă, binoclu, diplomat...*);

– este vocală nesilabică/„*i*“ șoptit atunci când este folosită ca literă finală: *azi, beri, cărți, câți, însuși, însuți, totuși* etc. sau când apare în elementele de compunere: *câteși-, fieși-, oareși-, ori-* + consoană: *câteșitrei, fieșicare, oareșicare, orice, oricând, oricui...*);

– când este semivocală, apare în diftongi (*iar, ied, iubesc, ai, copii, văzui...*) sau în triftongi (*creioane, mi-au trimis...*);

– ca literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero poate apărea în grupurile: *ci, gi, chi, ghi*, când grupurile sunt urmate de o vocală (*ciot, ciur, Giurăscu, chiar, ghiul...*; *i + vocală* nu formează un diftong) sau când acestea se află la sfârșitul unui cuvânt și nu formează o silabă distinctă (*duci, dragi, unchi...*).

4. Litera *h* poate fi consoană (*haz, har, horă, șah...*), dar și literă ajutătoare/cu valoare fonetică zero, în combinațiile: *che, chi, ghe, ghi* (*chemare, chinuit, veghe, ghicitoare...*).

5. Litera *x* transpune următoarele grupuri de sunete: *cs* (*axă, boxer, fix, taxi...*) sau *gz*: (*examen, exercițiu, exemplu, exil...*); *a* nu se confunda cu situația în care apare scris grupul *cs* (*catadicsi, cocs, îmbâcsit, rucsac...*) sau cu ortografierea diferită la singular și plural *x/cs* (*complex/complecși, fix/ficși, ortodox/ortodocși, prolix/prolicși...*).

6. Literele *k, q, w, y* apar, de obicei, în cuvinte străine sau în compuse (*kilogram, kilocalorie, kitsch, quasar, weekend, whisky, yankeu, yoga...*).

7. Grupurile de litere *ce, ci, ge, gi* transcriu un singur sunet (generic denumit „i” *consonantic*) când sunt urmate de o vocală (*ceapă, ciorbă, geam, giuvaier...*; *e* sau *i* + vocală nu formează diftong) sau când se află la sfârșitul cuvântului și nu formează singure o silabă distinctă (*atunci, bici, ajungi...*); dacă formează singure o silabă distinctă, grupurile nu mai sunt „i” *consonantic* (*ajunge = a-jun-ge = 6 litere + 6 sunete*).

8. Grupurile de litere *che, chi, ghe, ghi* transcriu un singur sunet (generic denumit „i” *consonantic*) când sunt urmate de o vocală (*cheamă, chiar, gheață, ghiozdan...*; *e* sau *i* + vocală nu formează un diftong, iar *h* este literă ajutătoare) sau când se află la sfârșitul cuvântului și nu formează singure o silabă distinctă (*trunchi, unchi, urechi...*); dacă formează singure o silabă distinctă, grupurile nu mai sunt „i” *consonantic* (*veghe = ve-ghe = 5 litere + 4 sunete, întrucât h este literă ajutătoare*).

Atenție! Situația specială a grupurilor *ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi* poate provoca nedorite confuzii în stabilirea unor diftongi sau triftongi și în identificarea tipului conjugării unor verbe:

– *Gheorghe = Gheor-ghe = 8 litere + 5 sunete* (grupul *ghe* din prima silabă transcrie un singur sunet, denumit generic „i” *consonantic*, *h* și *e* sunt litere ajutătoare, iar *e* + *o* nu formează un diftong; grupul *ghe* din a doua silabă nu mai este „i” *consonantic*, *h* rămâne literă ajutătoare, iar *e* este vocală);

– *vegheau = ve-gheau = 7 litere + 5 sunete* (grupul *ghe* formează un singur sunet, denumit „i” *consonantic*, în care *e* și *h* sunt litere ajutătoare; în cuvânt nu există un triftong, ci diftongul *au*);

– *a veghea, a îngenunchea...* nu sunt verbe de conjugarea a II-a (conțin grupul *ghe* în situația amintită), ci de conjugarea I, ca și verbele de tipul *a lucra*.

B. VOCALE. SEMIVOCAL. DIFTONGI. TRIFTONGI. HIAT

1. **Vocalele** sunt sunetele care se pronunță independent (*a, ă, â, e, i, î, o, u, y*) și care formează o silabă singure (*a-er*), dar și însoțite de una sau mai multe consoane (*con-struc-tor*), de o semivocală (diftong: *oa-ie*), de două semivocale (triftong: *cre-ioa-ne*) sau de combinația consoană/consoane + semivocală (*mai-că, leoar-că*); sunetele *a, ă, â, î* sunt, totdeauna, vocale, iar sunetele *e, i, o, u* sunt vocale sau semivocale, în funcție de combinațiile existente în cuvânt (*e-leo = e* vocalic; *bea = e* semivocalic).

2. **Semivocalele** (*e, i, o, u, y*) sunt sunetele pronunțate cu jumătate din durata și intensitatea unei vocale; nu pot forma singure o silabă, ci numai împreună cu o vocală (obținându-se diftongi sau triftongi: *moa-ră, le-oai-că*).

3. **Diftongii** sunt grupurile de sunete formate dintr-o semivocală + o vocală (ascendenți sau crescători: *bia-tă*) sau dintr-o vocală + o semivocală (descendenți sau descrescători: *câi-ne*), care nu se despart în silabe diferite; pot apărea în același cuvânt (*dia-vol*) sau între două cuvinte alăturate, scrise cu cratimă și pronunțate legat, mai ales datorită ritmului rapid al vorbirii (*de-abia = de-a + bia = 2 silabe, iar e-a este diftong ascendent*).

4. Trifongii sunt grupurile de sunete formate dintr-o vocală + două semivocale (*a-veau, ci-teai, tă-iaî...*), care nu se despart în silabe diferite; pot apărea în același cuvânt (*le-oai-că*) sau între două cuvinte alăturate, scrise cu cratimă și pronunțate legat, mai ales datorită ritmului rapid al vorbirii (*de-au venit = de-au + ve-nit = 3 silabe, iar e-au este trifong*).

Atenție! Conform regulilor pronunțării (**DOOM**² – „în pronumele personale și în formele verbului *a fi* se scrie *e*, dar se pronunță [ie]”), cuvinte de tipul: *eu, el, ele, ești, este, e, eram, erai, era, erați...* conțin diftongi, iar pronumele *ei, dumneaei...* conțin trifongi.

5. Hiatul este grupul de sunete format din două vocale alăturate, care se despart în silabe diferite (*a-e-ri-an, bac-te-ri-e, al-co-ol, i-de-e, po-et...*); în pronunțarea și în scrierea neîngrijită există o tendință de evitare a hiatului prin eliminarea unei vocale (*alcool, zologie...*) sau prin intercalarea unei semivocale (*ideie, poiet...*), ambele procedee fiind greșite; este corect însă procedeul pronunțării legate, în ritm rapid, a cuvintelor, ceea ce conduce la scrierea cu cratimă și la transformarea unei vocale în semivocală (*de aceea = de + a-ce-ea*, în care *e + a* sunt vocale, față de *de-aceea = de-a + ce - ea*, situație în care *e-a* este un diftong, rezultat din transformarea vocalei *e* în semivocală).

Atenție! Folosirea cratimei (semn de ortografie) în asemenea situații poate avea mai multe consecințe:

- pronunțarea legată a două cuvinte diferite (datorită ritmului rapid al vorbirii: *de abia = de-abia*);
- transformarea unei vocale în semivocală (*de a venit = de-a venit*);
- eliminarea/elidarea unei vocale (*de ar da = de-ar da/d-ar da*);
- dispariția unei silabe (*se aduce = se + a-du-ce = 4 silabe; se-aduce = se-a + du-ce = 3 silabe*);
- în poezie, procedeul este folosit pentru conservarea metricii (păstrarea măsurii versului și menținerea aceluiași ritm).

C. SILABA. DESPĂRȚIREA CUVINTELOR ÎN SILABE

Silaba este sunetul sau grupul de sunete pronunțat printr-un singur efort de respirație. Obligatoriu, o silabă are în componența sa o vocală și numai una (*a-cum*), la care se pot adăuga o semivocală (obținându-se un diftong: *oa-lă*), două semivocale (rezultând un trifong: *ve-deai*), de la una la patru consoane (*opt-spre-ze-ce*) sau combinații de una-două semivocale + de la una la patru consoane (*struc-tu-rii*).

Despărțirea cuvintelor în silabe are loc în conformitate cu regulile pronunțării (*silabație fonetică*) – recomandată de **DOOM**², ediția 2005 și următoarele –, dar și în raport cu elementele constituente ale cuvântului, în situația cuvintelor compuse și a unor derivate (*silabație morfologică*). Pentru practica școlară, este necesară cunoașterea și aplicarea corectă a principalelor reguli ale *silabației fonetice* (despărțirea conform regulilor pronunțării cuvintelor).

Conform DOOM², nu se vor despărți la capăt de rând, ci se vor trece integral pe rândul următor:

- abrevierile care sunt scrise „legat”, prin blancuri, prin puncte sau prin cratimă: *a.c., d-ta, RATB/R.A.T.B., S-E...*;
- derivatele scrise cu cratimă de la abrevieri: *PNL-ist, X-ulescu...*;
- numele proprii de persoane: *Ionescu* (nu: *Io-nes-cu / Io-nescu / Iones-cu*);
- numeralele cardinale scrise cu cifre și litere: *al XX-lea, a 5-a...*

De asemenea, se recomandă să nu se separe la capăt de rând, ci să se treacă pe rândul următor:

- prenumele sau abrevierile acestora: *dumneata/d-ta, dumitale/d-tale, dumnea-voastră/dv./dvs./d-voastră...*;
- numele de familie: *Mihai Eminescu, I.L. Caragiale, B.P. Hasdeu...*;
- notațiile care au abrevieri în componența lor: *5 km, art. 3* etc.

Prezentăm mai jos **principalele reguli de despărțire a cuvintelor la capăt de rând**, într-o formă simplificată, adaptate obiectivului de învățare școlară:

1. Vocalele în hiat se despart în silabe diferite; vocalele pot fi identice: *a-le-e, al-co-ol, co-op-ta, re-e-va-lu-a, am-bi-gu-u...* sau diferite: *an-ti-a-e-ri-an, re-le-ul, e-du-ca-ți-e...*

2. Doi diftongi alăturați în cuvânt se despart în silabe diferite: *dum-nea-ei, oa-ie, ploa-ia, stea-ua...*

3. Diftongul sau triftongul se despart de vocala precedentă: *a-ce-ea, ba-ie, du-io-și-e, gă-oa-ce...*; *cre-ioa-ne, în-șe-uea-ză, le-oai-că, ma-iou, tă-iai...*

4. O consoană între litere-vocale trece la secvența (silaba) următoare; regula se păstrează și atunci când în fața consoanei sau după ea se află un diftong sau triftong: *a-bia, a-ce-to-nă, bă-ie-ții, ce-reau, oa-lă, lu-poi-că, i-ra-ki-an, ta-xi...*

Se procedează în mod similar și când în cuvânt se întâlnesc următoarele situații:

- *ch, gh + e* sau *i* în cuvinte românești: *a-chi-tat, un-ghi-e-ră...*;
- grupul *qu* în împrumuturi, care se pronunță [kv]: *se-quo-ia, qui-pro-quo*;
- două sau trei litere-consoane din cuvinte scrise cu grafii străine, care notează un singur sunet: *A-zer-bai-djan* (pron. *azerbaiğan*), *jiu-ji-tsu* (ortografiat *jiu-jitsu*; pron. *jiujițu*), *ke-tchup* (pron. *chečap*), *Me-dgi-di-a* (pron. *meğidia*), *ro-cker* (pron. *rokâr*), *Sa-li-gny* (pron. *salini*)...

5. Două litere-consoane (identice sau diferite) între litere-vocale se despart în secvențe separate; regula se păstrează și atunci când în fața celor două litere-consoane sau după ele se află un diftong sau triftong: *ac-cent, ac-tiv, as-cet, bar-că, kib-butz* (pron. *chibuț*), *în-nop-ta, os-cior, ar-zoai-că, boj-deu-că, (să) mear-gă, (să) piar-dă, trais-tă, leoar-că...*

Literele-consoane duble care notează un singur sunet se despart conform regulii de mai sus: *bu-si-ness-man, watt-me-tru*.

Nu se despart în secvențe separate literele-consoane urmate de *-i* „șoptit” (*albi, bani, cerbi, verzi* ...) sau literele-consoane duble din cuvinte cu grafii străine, care se pronunță diferit: *ca-u-di-llo* (*nobil spaniol*; pron. *caudil’o*).

6. Excepție de la regula generală a despărțirii celor două litere-consoane:

Dacă prima literă-consoană este *b, c, d, f, g, h, p, t, v*, iar a doua este *l* sau *r*, ambele consoane trec la secvența următoare: *a-bre-vi-a, a-bla-tiv, a-cla-ma, a-cru, a-dre-sare, a-fla, a-fri-can-că, a-glu-ti-na, a-gro-nom, pe-hli-van, ne-hră-nit, su-plu, su-pra-fa-ță, a-tlet, a-tri-but, co-orig, de-vre-me*.

7. În cazul a trei sau mai multe litere-consoane aflate între litere-vocale, despărțirea se face după prima literă-consoană; regula se păstrează și atunci când în fața literelor-consoane sau după ele se află un diftong sau triftong: *an-ces-tral, as-pru, as-tru, cin-stea, con-tra, dez-gro-pa-re, de-lin-cven-tul, lin-gvist, fil-tru, noas-tră, voș-tri...*; *ab-strac-ți-u-ne, con-struc-tor, în-zdră-ve-ni* etc.

8. Excepții de la regula anterioară, despărțirea făcându-se după a doua literă-consoană:

a. dacă în grupul de trei litere-consoane există vreunul dintre grupurile *-ct-, -ct-, -pt-, -pt-*, despărțirea se face între consoanele componente ale acestuia din urmă (respectiv între *c* și *t/ț* sau între *p* și *t/ț*): *arc-tic, con-junc-tiv, con-junc-ți-e, punc-taj, re-demp-ți-u-ne, sculp-tor, somp-tu-os...*; la fel se procedează și în situația unor grupuri similare: *ast-mul, linc-șii, jert-fă, sand-vici...*;

b. despărțirea după a doua literă-consoană se face și în situația:

– compuselor din cuvinte întregi: *ast-fel, alt-ce-va, fi-ind-că, hand-ba-list*;

– compuselor cu elementul de compunere *port-*: *port-ba-gaj, port-jar-ti-er, port-mo-neu, port-man-tou, port-vi-zit, port-dra-pel, port-stin-dard, port-schi...*;

– derivatelor cu prefixele *post-* sau *trans-*: *post-be-lic, post-tra-u-ma-tic, post-re-vo-lu-ți-o-nar, post-șco-lar, post-șco-la-ri-za-re...*; *trans-bor-da, trans-car-pa-tic, trans-mi-si-bil, trans-fron-ta-li-er, trans-plan-ta...*;

– derivatelor, de la cuvintele de bază terminate în grupuri de consoane, cu vreunul dintre sufixele care încep cu o literă-consoană (*-lâc, -nic, -șor*): *savant-lâc, pust-nic, târg-șor ...*; la fel se desparte cuvântul *vârst-nic*;

– unor împrumuturi specializate, mai vechi sau mai noi: *gang-ster, feld-spat, horn-blen-dă, tung-sten* (dar: *ångs-tröm*).

Notă! La cuvintele scrise (obligatoriu sau facultativ) cu cratimă sau cu linie de pauză, se admite, la capăt de rând, și despărțirea la locul cratimei sau al liniei de pauză, în situația:

– cuvintelor compuse/derivate și a locuțiunilor: *floarea-soarelui, ex-președinte, aducere-aminte...*;

– împrumuturilor la care articolul și desinențele se leagă prin cratimă: *acquis-ul, bleu-ul, show-uri...*;

– cuvintelor compuse complexe: *anglo – nord-american, nord – nord-est*;

– grupurilor ortografice scrise cu cratimă: *cerându-mi-le, fir-ar...*

Pentru această ultimă situație (grupurile ortografice scrise cu cratimă), DOOM² recomandă să se evite despărțirea când rezultă secvențe care nu sunt silabe (*dintr/-însul, într/-însa ...*), când ar rezulta o singură literă (*vrându/-l, du/-o, aruncă/-i, s/-a ...*) sau o consoană + *i* „șoptit” (*dă/-mi, ia/-ți ...*).

De asemenea, la grupurile ortografice mai scurte trebuie evitată despărțirea după pronunțare, întrucât s-ar mări nejustificat numărul cratimelor (*fi /r-ar, din /tr-un, în /tr-în / sul*).

Trebuie evitată și despărțirea la locul apostrofului, pentru păstrarea unității cuvântului (*al/fel, săru'/mâna ...*).